

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1955-1956.

VERGADERING VAN 26 JUNI 1956.

Wetsvoorstel betreffende
het kennelijk onvermogen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Alle rechtsgeleerden koesteren de hoop dat ons Wetboek van burgerlijke rechtspleging, waarvan de meeste bepalingen verouderd zijn en niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd, grondig hervormd zal worden.

Allen geven zij er zich echter rekenschap van dat een dergelijke hervorming vele jaren in beslag zal nemen.

Intussen vertoont onze wetgeving grote leemten die aangevuld zouden kunnen worden zonder de overwogen hervorming te schaden.

Dit geldt met name voor de regeling van het kennelijk onvermogen.

Dit vraagstuk is voortreffelijk behandeld door het Studiecentrum tot Hervorming van de Staat, hetwelk een voorontwerp heeft opgemaakt dat, naar wij menen, onveranderd, in de vorm van een wetsvoorstel, aan het Parlement kan worden voorgelegd (Zie Studiecentrum tot Hervorming van de Staat, Hervorming van de Rechtspleging, Brussel 1958, Deel II, blz. 86 tot 131).

K. DE BAECK.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1955-1956.

SÉANCE DU 26 JUIN 1956.

Proposition de loi
relative à la déconfiture.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les praticiens du droit sont unanimes à espérer une réforme profonde de notre Code de procédure civile dont la plupart des dispositions ont vieilli et ne correspondent plus aux nécessités de notre temps.

Ils sont tout aussi unanimes à se rendre compte qu'une telle réforme ne pourra être réalisée avant de longues années.

Entretemps, cependant, notre législation présente d'importantes lacunes qui pourraient être comblées sans nuire pour autant à la réforme envisagée.

Telle est, notamment, l'organisation de la déconfiture.

Cette question a fait l'objet d'une étude remarquable par le Centre d'Etudes pour la réforme de l'Etat, qui a établi un avant-projet que nous croyons pouvoir soumettre tel quel, avec son exposé des motifs, sous la forme d'une proposition de loi, aux délibérations du Parlement. (Voir : Centre d'études pour la réforme de l'Etat, Réforme de la Procédure, Bruxelles, 1938, Tome II, page 117 à 130).

Wat de staat van kennelijk onvermogen betreft, vindt men geen vaste bepaling in de Belgische wet. Zij die er over schrijven, verwijzen over het algemeen naar de betekenis die er wordt aan gegeven in de *Coutume de Paris*, die voorzag dat kennelijk onvermogen aanwezig was zodra leek dat de goederen van de schuldenaars, zowel de roerende als de onroerende, niet zouden volstaan om de schuldeisers te betalen.

Het kennelijk onvermogen is de insolventie van een niet-koopman, die uit uiterlijke tekenen blijkt(1).

Het kan met het *faillissement* worden vergeleken, dat een staat is waarin de koopman zijn schulden niet meer betaalt en zijn krediet wankelend is. Doch het regelt een toestand, die in zijn karakter, zijn behandeling en zijn gevolgen, geheel anders moet zijn. Daarover wordt verder gehandeld.

De gevallen van toepassing van het beginsel van het kennelijk onvermogen zijn thans hier en daar in het Burgerlijk Wetboek verspreid.

De staat van kennelijk onvermogen heeft onder meer ten gevolge dat vervallenverklaring geschiedt van de tijdsbepaling (art. 1188 en 1913), aan de schuldeisers van de vrouw toelating is gegeven om te handelen alsof scheiding van tafel en bed was uitgesproken (art. 1446), aan de verkoper toelating is gegeven om te weigeren de op termijn gekochte zaak te leveren (art. 1613), aan de lastgeving (art. 2003) alsook aan de vennootschap (art. 1865) een einde is gemaakt.

Men is het er algemeen over eens dat die stof geregeld zou behoren te worden.

In zijn voorontwerp tot herziening van het Burgerlijk Wetboek heeft Laurent (2) op de gewenstheid van die regeling gewezen.

Men leest in de *Pandectes belges* over *Kennelijk onvermogen* :

« *Dit ernstig vraagstuk is in België aan de orde en schijnt een spoedige oplossing te eisen* (3). » In 1900 verdedigde André Dupin met grote warmte de zaak in een merkwaardige thesis, die hij voor de Rechtsfaculteit van de Universiteit te Grenoble voordroeg.

In de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft, op 6 April 1910, de h. Colfs in die zin een wetsvoorstel ingediend. In de toelichting wees hij er op zijn beurt op, dat de ernstige zaak, nl. te weten of een onderscheid tussen de stelsels van toepassing op de gewone schuldenaar en op de schuldenaar-koopman wel gewettigd is, een dringende oplossing eiste.

La déconfiture n'est pas formellement définie par la loi belge. Les auteurs se réfèrent généralement à l'idée qu'en donnait la Coutume de Paris qui prévoyait son existence lorsqu'il y avait apparence que les biens des débiteurs, tant meubles qu'immeubles, ne suffisaient plus aux créanciers.

La déconfiture est l'insolvabilité d'un non-commerçant rendue notoire par des signes extérieurs (1).

Elle est comparable à la *faillite*, état de cessation de paiement et d'ébranlement du crédit du commerçant. Mais elle règle une situation qui dans son caractère, son organisation et ses effets, doit être bien distincte. On s'en expliquera plus loin.

Les applications du principe de la déconfiture sont actuellement disséminées çà et là dans le Code civil.

La déconfiture a notamment pour effets d'entraîner la déchéance du terme (art. 1188 et 1913), et d'autoriser les créanciers de la femme à agir comme si la séparation des biens était prononcée (art. 1446), d'autoriser le vendeur à refuser la livraison de la chose vendue à terme (art. 1613), de mettre fin au mandat (art. 2003) ainsi qu'à la société (art. 1865).

On s'accorde généralement à considérer que cette matière devrait être organisée.

Dans son avant-projet de revision du Code civil (2), Laurent en signalait l'opportunité.

On lit dans les *Pandectes belges*, au mot *Déconfiture* :

« *Cette grave question est ouverte en Belgique et semble réclamer une prochaine solution* (3). » En 1900, André Dupin reprit ardemment la défense de cette cause dans une thèse remarquable qu'il soutint devant la Faculté de droit de l'Université de Grenoble.

A la Chambre des Représentants de Belgique, le 6 avril 1910, M. Colfs déposait en ce sens une proposition de loi. Il signalait notamment à son tour dans le développement de celle-ci, que la grave question de savoir si une différence entre les régimes applicables au débiteur ordinaire et au débiteur commerçant se justifiait, réclamait une urgente solution.

(1) GARRAUD, *De la Déconfiture*, blz. 65.

(2) LAURENT, deel IV, blz. 396.

(3) Nr 250.

(1) GARRAUD, *De la Déconfiture*, p. 65.

(2) LAURENT, t. IV, p. 396.

(3) Nº 250.

Onder verwijzing naar het voorbeeld van de Duitse en de Engelse wet stelde hij onder meer voor, artikel 437 van het Wetboek van Koophandel derwijze te wijzigen dat het openbaar ministerie evenzeer de faillietverklaring van particulieren als die van kooplieden zou kunnen vorderen.

Het hoofdzakelijk argument dat ten gunste van een voorziening in de staat van kennelijk onvermogen aangevoerd kan worden bestaat hierin, dat, naar luid van artikel 8 van de wet van 16 December 1851, de goederen van de schuldenaar de gemeenschappelijke waarborg voor zijn schuldeisers vormen en dat de prijs ervan onder hen na omslag wordt verdeeld, tenzij tussen de schuldeisers wettige gronden van voorrecht zouden bestaan.

Welnu, wordt de kwestie van het kennelijk onvermogen niet nader geregeld, dan bestaat er gevaar dat de schuldeisers niet pondpondsgewijze worden betaald. Practisch zullen de meestgereden meer dan eens de anderen voor zijn, wier lot nochtans evenveel aandacht zou verdienen, hetzij zij beet zouden zijn genomen door de bedrieglijke beloften van de schuldenaar, die hun waakzaamheid heeft verschalkt, hetzij zij, afwezig zijnde, hun rechten niet te gepasten tijde hebben kunnen doen gelden.

Het is niet gewettigd dat niet bevoorrechte schuldeisers betaald zouden worden volgens een rangschikkingsstelsel gelijk aan dat hetwelk voor de hypotheeken is voorzien (*prior tempore potior iure*) (1).

Onder de invloed van deze beschouwingen is dan een stelsel ontworpen, waarbij de tussenkomst van het gezag in de regeling van de staat van burgerlijk kennelijk onvermogen wordt voorzien in overeenstemming met de procedure, die voor het faillissement geldt: een vonnis zou worden gewezen dat het opheffen van alle procedure- en executiemiddelen tegen de schuldenaar zou gelasten. Deze zou uit de beschikking en het beheer over zijn goederen worden ontzet. *A fortiori* zou hij deze niet kunnen vervreemden. Ten slotte zou een curator de gemeenschappelijke belangen vertegenwoordigen, de bezittingen van de schuldenaar vereffen en de opbrengst van de tegeldemakingen na omslag verdelen, mits de bestaande voorrechten in acht te nemen.

Sommige schrijvers hebben een uitbreiding van het faillissement voorgestaan, omdat op die wijze het streven naar eenheid in onze wetgeving zou zijn bevorderd. « Het aan de kooplieden eigen statuut, zo schrijft Thaller, is in besliste tegenspraak met het egalitaire stelsel, dat in 1789 is gehuldigd, en er bestaan geen redenen meer om tussen de handel en de niet-handel die rechtshindernis in stand te houden » (2).

Wij menen niet ons bij die radicale hervorming te kunnen aansluiten.

1° Indien het inderdaad waar is dat de wetgever, na het beginsel te hebben gevestigd van een in principe gelijke verdeling van de bezittingen van de schuldenaar ten voordele van zijn schuldeisers,

En s'inspirant notamment de l'exemple des législations allemande et anglaise, il proposait de modifier l'article 437 du Code de commerce de façon à permettre au Ministère public de requérir la mise en faillite des particuliers, aussi bien que des commerçants.

L'argument primordial que l'on peut énoncer à l'appui de l'organisation de la déconfiture est qu'aux termes de l'article 8 de la loi du 16 décembre 1851, les biens du débiteur sont le gage commun de ses créanciers et que le prix s'en distribue entre eux par contribution, à moins qu'il n'y ait entre les créanciers des causes légitimes de préférence.

Or, sans organisation de la déconfiture, le risque existe que les créanciers ne soient pas payés au marc le franc. Les plus diligents seront plus d'une fois préférés pratiquement aux autres, dont le sort mériterait cependant autant d'attention, soit qu'ils aient été circonvenus par de fallacieuses promesses du débiteur endormant leur vigilance, soit qu'étant absents, ils ne pouvaient faire valoir leurs droits en temps utile.

Il n'est pas légitime que les créanciers chirographaires soient payés selon un système de classement analogue à celui des hypothèques (*prior tempore potior iure*) (1).

C'est sous l'empire de ces considérations qu'un système a été imaginé faisant intervenir l'autorité dans le règlement de la déconfiture civile à l'instar de la procédure instituée en matière de faillite: un jugement serait rendu qui imposerait la suppression de toutes voies de procédure et d'exécution contre le débiteur. Celui-ci serait dépouillé de l'administration de ses biens. *A fortiori*, il ne pourrait aliéner ceux-ci. Enfin, un curateur représenterait les intérêts communs, liquiderait l'avoir du débiteur, et distribuerait le produit des réalisations par contribution, sauf à respecter les privilèges existants.

Certains auteurs ont recommandé l'extension de la faillite parce qu'elle orienterait notre législation vers son but d'unification. « Un statut propre aux négociants, écrit Thaller, jure avec le système égalitaire inauguré en 1789 et il n'y a plus de raisons de maintenir entre le commerce et le non-commerce, cette muraille de droit (2). »

Nous ne croyons pas pouvoir nous rallier à cette réforme radicale.

1° S'il est vrai en effet, que le législateur, après avoir établi le principe d'une répartition en principe égale de l'avoir du débiteur au profit de ses créanciers, a pour mission de le faire respecter, encore

(1) DUPIN, *De la Faillite civile*, blz. 3.

(2) Edm. THALLER, *Des Faillites en droit comparé*, deel I.

(1) DUPIN, *De la Faillite civile*, p. 3.

(2) Edm. THALLER, *Des Faillites en droit comparé*, t. Ier.

tot plicht heeft dat beginsel te doen eerbiedigen, nog dient opgemerkt dat het thans vigerende systeem dit allerm minst belet.

De verdeling na omslag, door het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geregeld, en waarvan juist een ander wetsontwerp de aanpassing voorziet (1), beantwoordt op nauwkeurige wijze aan die bezorgdheid. Voortaan vlugger en minder duur, blijft het voornaamste bezwaar dat er kan tegen ingebracht worden — doch dit is te verhelpen — een onvoldoende openbaarheid;

2° Men moet er van afzien, de regeling van het faillissement te beschouwen als een in elk geval reddend middel. Faillissementen brengen gewoonlijk zeer zware kosten voor de schuldeiser mede. In 1933 heeft men er op gewezen dat 75 pct. van de faillissementen, die door het « Tribunal de Commerce de la Seine » werden verklaard, bij gebrek aan actief gesloten hadden moeten worden. In het verslag over de werkzaamheden van de rechtbank van koophandel van het arrondissement Brussel, over het jaar 1936, delen de hh. Peyralbe en Van Beirs mede dat er gedurende dit jaar 202 faillissementen verklaard zijn geworden, waarvan er 136 gesloten zijn geworden wegens ontoereikend actief of afwezigheid van actief, terwijl er slechts 100 met een vereffening beëindigd werden. Eenieder die van dergelijke procedures kennis heeft moeten nemen, weet ook dat het verdeeld dividend gewoonlijk onbeduidend is, dat de vereffening van het faillissement traag gaat, dat de kosten van zijn beheer zeer hoog lopen, derwijze dat de schuldeisers, om in die bezwaren te voorzien, gewoonlijk bereid zijn weinig schitterende concordataire voorstellen te aanvaarden, die hen de zekerheid brengen dat zij, in een kortere termijn, een zelfs gering aandeel van hun schuldvordering zullen betaald krijgen.

3° De wet, waar zij het verlies, door de schuldenaar, van de beschikking en het beheer over zijn goederen bij zijn faillietverklaring regelt, beschermt deze ongetwijfeld. Inderdaad, van de dag af waarop hij failliet wordt verklaard, wordt elke procedure geschorst, zoals reeds werd vermeld. Komt het waarlijk ten gunste van het krediet, wanneer, — terwijl thans bevoegde persoonlijkheden de aandacht vestigen op de betreurenswaardige gevolgen die gelegenheidswetten op het hypothecair moratorium of die de veralgemeende toepassing van artikel 1244 van het Burgerlijk Wetboek hebben, — aan de schuldenaar toegelaten wordt niet alleen een gematigd uitstel te verkrijgen, maar zich, dank zij het neerleggen van zijn balans, een langdurig bestand te verzekeren (2) ?

4° Indien het vrij gemakkelijk is zich rekenschap te geven van de staking van betaling van een schuldenaar-koopman, wat onder meer blijkt uit de protestakten en de hernieuwing van de wissels (3), zo is het vrij moeilijker zich een oordeel te maken

faut-il remarquer que le régime en vigueur est loin d'y faire obstacle.

La distribution par contribution organisée par le Code de procédure civile, et dont précisément un autre projet prévoit l'aménagement (1), répond d'une manière précise à cette préoccupation. Désormais plus rapide et moins coûteuse, son défaut majeur — et il n'est pas sans remède — ne demeurera qu'une insuffisante publicité;

2° On doit se garder de considérer l'organisation de la faillite comme une panacée. Les faillites sont généralement fort onéreuses pour le créancier. On a signalé qu'en 1933, 75 p. c. des faillites déclarées par le tribunal de commerce de la Seine avaient été clôturées faute d'actif. Dans le rapport sur les travaux du tribunal de commerce de l'arrondissement de Bruxelles, pendant l'année 1936, MM. Peyralbe et Van Beirs relatent que, pendant cette année, il a été déclaré 202 faillites dont 136 ont été terminées par insuffisance ou défaut d'actif, tandis que 100 seulement étaient terminées par liquidation. Encore le rapport n'indique-t-il pas le montant du dividende qui fut distribué aux créanciers. Quiconque a eu à connaître de semblables procédures n'ignore pas, au demeurant, que le dividende distribué est généralement infime, que la liquidation de la faillite est lente, que les frais de son administration sont considérables à telle enseigne que, pour éviter ces écueils, les créanciers sont généralement disposés à accepter des propositions concordataires médiocres qui leur donnent l'assurance de recevoir dans un délai plus court, une fraction même minime de leurs créances;

3° En organisant le dessaisissement du débiteur lors de sa faillite, la loi le protège sans conteste. Du jour, en effet, où sa faillite est déclarée, toutes procédures, on l'a rappelé déjà, sont suspendues. Est-il vraiment favorable au crédit, à un moment où des personnalités qualifiées signalent les conséquences alarmantes des lois de circonstance sur le moratoire hypothécaire ou de l'application généralisée de l'article 1244 du Code civil, de permettre au débiteur d'obtenir non point seulement des termes et délais modérés, mais en vérité une trêve prolongée à la faveur du dépôt de son bilan (2) ?

4° S'il est assez aisé de se rendre compte de la cessation de paiement d'un débiteur négociant, qui est notamment révélée par des actes de protêt et par le renouvellement de traites (3), il est beaucoup plus difficile de juger de la situation d'un

(1) Zie voorontwerp n° 25.

(2) *Annales du Notariat*, 1937, blz. 102.

(3) Hof van beroep te Brussel, 19 October 1937, *J. T.*, kol. 570.

(1) Voyez l'avant-projet n° 25.

(2) *Annales du Notariat*, 1937, p. 102.

(3) Cour d'appel de Bruxelles, le 19 octobre 1937, *J. T.*, col. 570.

over de toestand van een schuldenaar niet-koopman. Deze is niet verplicht tot het houden van een geregelde boekhouding noch tot het opmaken van een balans van zijn verrichtingen. Na in feite het respijt te hebben verkregen, dat hem zijn verklaring van staking van betaling bezorgt, en aldus op die wijze de schorsing van al de executiemiddelen te hebben verkregen, zal hij die maatregel kunnen doen intrekken of kan hij, met de gemoedsrust die gewoonlijk de bankbreukige koopman kenmerkt, nadat de curator zijn bezittingen vereffend heeft, een nieuwe zaak aanvatten, waarvan de mislukking geen nadelige gevolgen zal hebben voor zijn vermogen, dat voortaan onder de naam van een stroman staat;

5° In de ganse mate waarin de schuldenaar er in slaagt een gedeelte van zijn meubelende have te verduisteren, kan men niet de illusie koesteren dat het, met grote kosten georganiseerd, statuut van het kennelijk onvermogen een dam tegen zijn streken zou kunnen opwerpen;

6° De meeste voorstanders van het instituut van het burgerlijk faillissement wijzen er op, dat de opheffing van de gerechtelijke hypotheek in de ruimste mate de bezwaren zou verhelpen, die voortvloeien uit het niet bestaan van de geregelde staat van kennelijk onvermogen. In België bestaat de gerechtelijke hypotheek niet meer. Bovendien beantwoordt het ontwerp op het conservatoir beslag op onroerende zaken (1) aan de dubbele bezorgdheid, het gemeenschappelijk pand van al de schuldeisers in bescherming te nemen gedurende de vervolgingen en aan geen enkel onder hen een voorrecht te verlenen wegens zijn grotere benaerstiging.

Wij menen dan ook dat het niet gewenst is in België het instituut van het burgerlijk faillissement in te voeren.

* * *

Nochtans houden wij ons overtuigd dat het thans heersend stelsel vrij grondig gewijzigd zou kunnen worden.

Vooreerst is het ongetwijfeld van belang het begrip « kennelijk onvermogen » nader te bepalen in een wetstekst en te voorzien dat de rechtbank die staat van kennelijk onvermogen kan verklaren.

Artikel 1963a bepaalt de staat van kennelijk onvermogen.

Artikel 1963b voorziet dat de staat van kennelijk onvermogen door de rechtbank van eerste aanleg wordt verklaard op de vervolging van elke betrokken partij.

Men heeft aan de schuldenaar niet het initiatief willen laten van het bekennen van zijn toestand van kennelijk onvermogen : hierboven werd er de reden voor opgegeven.

De gevolgen, die het kennelijk onvermogen nu reeds wegens verschillende bepalingen van het Burgerlijk Wetboek meebrengt, werden onder artikel 1963c samengebracht. Het scheen gewenst daarbij de opzegging van het aannemingscontract te voegen. Zoals vroeger blijft de medecontractant vrij al

(1) Zie voorontwerp n° 28 (Gedr. St. Senaat n° 324, zitting 1955-1956).

débiteur civil. Celui-ci n'a pas l'obligation de tenir une comptabilité régulière ni davantage d'établir le bilan de ses opérations. Après avoir obtenu, dans le fait, l'attribution dérivant de sa déclaration de cessation de paiement, et avoir ainsi fait surseoir à toutes voies d'exécution, il pourra faire rapporter cette mesure, ou, avec la sérénité dont témoignent habituellement les faillis commerçants, reprendre, après la liquidation de ces avoirs par un curateur, une activité nouvelle dont, grâce à des mesures appropriées, l'insuccès ne rejaillira pas sur son patrimoine désormais sous le couvert d'un prête-nom;

5° Dans toute la mesure où le débiteur parvient à dissimuler une partie de son avoir mobilier, on ne peut avoir l'illusion de croire que la déconfiture, organisée à grands frais, permettrait de faire échec à ses ruses;

6° La plupart des protagonistes de l'institution de la faillite civile signalaient que la suppression de l'hypothèque judiciaire atténuerait dans la plus large mesure les défauts dérivant de l'inexistence de la déconfiture organisée. L'hypothèque judiciaire n'existe plus en Belgique. Par surcroît, le projet de saisie conservatoire immobilière (1) répond à la double préoccupation de sauvegarder le gage commun des créanciers pendant les poursuites et de ne donner à aucun d'entre eux un privilège à raison de sa diligence.

Nous pensons donc qu'il n'est pas souhaitable d'instaurer en Belgique la faillite civile.

* * *

Nous avons cru toutefois que le régime en vigueur pourrait être assez profondément amendé.

Tout d'abord, il y a incontestablement intérêt à préciser dans une disposition organique, la notion de la déconfiture et à prévoir que le tribunal peut en constater l'existence.

L'article 1963a définit la déconfiture.

L'article 1963b dispose que la déconfiture est déclarée par le tribunal de première instance sur la poursuite de toute partie intéressée.

On n'a pas voulu laisser au débiteur l'initiative de l'aveu de sa déconfiture : la raison en a été exposée plus haut.

Les conséquences qu'entraîne déjà la déconfiture en vertu des diverses dispositions du Code civil ont été groupées sous l'article 1963c. Il a paru bon d'y ajouter la résiliation du contrat d'entreprise. Comme précédemment il reste loisible au co-contractant d'user ou non de la faculté de mettre

(1) Voyez l'avant-projet n° 28 (Doc. Sénat n° 324, session de 1955-1956).

dan niet gebruik te maken van zijn bevoegdheid om aan de overeenkomst een einde te maken door het kennelijk onvermogen in te roepen van de partij, die met hem het contract gesloten heeft.

Artikel 1963*d* steunt, in zijn tekst, op artikel 445 van het Wetboek van Koophandel. Het strekt de toepassingsmogelijkheid van de paulinische vordering uit, doordien het toelaat handelingen nietig te verklaren, die de schuldenaar in een reeks gevallen heeft gedaan waarin, zonder dat afspraak van deze met een derde blijkt, toch geldige redenen voorhanden zijn om de echtheid en de correctheid van de handeling in twijfel te trekken.

Ook was het wenselijk aan te nemen dat, in de ter beoordeling van de rechter gelaten gevallen, een beheerder kon worden aangesteld met opdracht de bezittingen van de schuldenaar pondpondsgewijze te verdelen.

Reeds heeft de rechtspraak aangenomen dat artikel 1961 van het Burgerlijk Wetboek geen beperkend karakter had (1). Zelfs heeft de praktijk van sommige rechtbanken het vrij willekeurig uitgebreid. Er dient nochtans op gewezen dat het sequester niet noodzakelijk het verlies van de beschikking en het beheer over zijn vermogen voor de schuldenaar meebrengt (2).

Het nieuw artikel 1963*e* heeft niet ten doel een curatele van het kennelijk onvermogen in te stellen naar het model dat voor het faillissement bestaat. Al te dikwijls zouden de organisatie en de kosten van een vereffening die aldus zou plaats hebben, buiten verhouding staan tot de behoeften. Men heeft er zich dus toe beperkt te voorzien dat, indien dit nodig bleek, een sequester-vereffenaar, in elke stand van de zaak, door de rechtbank benoemd zou kunnen worden. In dat geval alleen zou de schuldenaar uit het beheer van zijn vermogen zijn gesteld (art. 1963*j*).

Tot de vereffening zou worden overgegaan in de bij de artikelen 1963*e* tot 1963*h* nader bepaalde voorwaarden. Deze bepalingen steunen vooral op de wet op het faillissement, voor zover zij de bevoegdheid van de sequester-vereffenaar omschrijven; voor het overige nemen zij, mits aanpassing, de nieuwe regelen over, die in zake verdeling na omslag gelden (art. 1963*h*).

Het leek onder meer gewenst dat de sequester-vereffenaar de gegrondheid zou nazien van de aangiften van schuldvordering, vooraleer een ontwerp van verdeling op te maken. De rechter van executie (3) vervangt de rechter-commissaris, die bij de wet van 18 April 1851 is voorzien. Hij doet ook uitspraak, behalve in de gevallen waar homologatie geeïst is, over de geschillen die uit de staat van kennelijk onvermogen kunnen voortvloeien (art. 1963*f*). Op die wijze kan men er zeker van zijn, dat de vereffening spoedig zal geschieden en dat de rechter, aan wie reeds overeenstemmende plichten in zake verdeling na omslag zijn opgedragen, in het bijzonder de zaak kent.

Er werd voorzien dat elk in zake kennelijk onvermogen gewezen vonnis bij voorbaat uitvoerbaar

fin à la convention en invoquant la déconfiture de la partie qui a traité avec lui.

L'article 1963*d* s'inspire largement dans sa rédaction de l'article 445 du Code de commerce. Il étend le champ d'application de l'action paulienne en autorisant l'annulation des actes accomplis par le débiteur dans une série de cas où sans qu'une collusion de celui-ci avec un tiers puisse être démontrée, il existe de valables raisons de suspecter la sincérité ou la correction de l'opération.

Il était expédient aussi d'admettre, dans des cas d'espèce laissés à l'appréciation de la sagacité du magistrat, la désignation d'un administrateur, chargé de répartir l'avoir du débiteur au marc le franc.

Déjà la jurisprudence a admis que l'article 1961 du Code civil n'avait pas un caractère limitatif (1). La pratique de certains tribunaux l'a même assez arbitrairement étendu. Il est à noter cependant que le séquestre n'entraîne pas le dessaisissement du débiteur (2).

L'article 1963*e*, nouveau, n'a pas pour but d'instituer une curatelle de la déconfiture à l'instar de celle qui a été organisée en matière de faillite. Trop souvent l'appareil et les frais d'une liquidation sous ce mode ne seraient pas à la mesure des nécessités. On s'est donc borné à prévoir que si celles-ci le justifiaient, un « séquestre-liquidateur » pourrait être à tout moment désigné par le tribunal. En ce cas seulement, il y aura dessaisissement du débiteur (art. 1963*j*).

Il sera procédé à la liquidation dans les conditions précisées aux articles 1963*e* à 1963*h*. Ces dispositions s'inspirent principalement de la loi sur les faillites en tant qu'elles déterminent les pouvoirs du séquestre liquidateur; elles reprennent pour le surplus, en les adaptant, les nouvelles règles édictées dans la matière de la distribution par contribution (art. 1963*h*).

Il a paru notamment expédient que le séquestre-liquidateur vérifiât le bien-fondé des déclarations de créances avant d'établir un projet de répartition. Le juge des exécutions (3) remplace le juge-commissaire institué par la loi du 18 avril 1851. Il statue aussi, sauf les cas où il y a lieu à homologation, sur les contestations pouvant naître de la déconfiture (art. 1963*f*). La célérité de la liquidation et la spécialisation du juge déjà chargé des devoirs similaires en matière de distribution par contribution sera ainsi assurée.

Il a été prévu que tout jugement rendu en matière de déconfiture serait exécutoire par provision

(1) Burg. rechtb. Brussel, 31 Maart 1928, *B. J.*, 1928, 373.

(2) Burg. rechtb. Charleroi, 14 Maart 1927, *Pas.* 1927, 3, 139.

(3) Zie voorontwerp n° 25, artikel 19.

(1) Civ. Bruxelles, 31 mars 1928, *B. J.*, 1928, 373.

(2) Civ. Charleroi, 14 mars 1927, *Pas.*, 1927, 3, 139.

(3) Voyez l'avant-projet n° 25, article 19.

zal zijn (art. 1963*k*). De termijn voorzien om in hoger beroep te komen of verzet aan te tekenen werd trouwens bekort zoals in zake faillissement (art. 1963*l*). Deze regelen zijn van toepassing op de beslissingen welke uit het kennelijk onvermogen voortspruiten en op de vorderingen welke bij die gelegenheid zijn ontstaan of ingesteld worden (Argt Cass., 6 en 20 Mei 1926, *Pas.*, 1926, 1, 383).

De openbaarmaking van de staat van kennelijk onvermogen werd voorzien door opneming, in de gerechtelijke bijlage van het *Staatsblad*, van het uittreksel uit het vonnis waarbij de staat van kennelijk onvermogen verklaard of de sequester-vereffenaar aangeduid wordt (art. 1963*i*) (1).

Op het gevaar af gewettigde rechten in het gedrang te brengen, waarvan de vaste eerbied voor de veiligheid van de gebruikelijke burgerlijke overeenkomsten een waarborg is, heeft men niet gemeend dat de schuldeisers, van een hypotheek (leners op immobilaire waarborgen) of van een voorrecht (verhuurders die pandbeslag hebben gelegd) voorzien, in geval van kennelijk onvermogen, het nadeel moesten lijden van de schorsing der executiemiddelen, waarvan zij het initiatief hadden genomen.

Een bijzonder stelsel zal ook moeten worden voorzien, wat de vereffening betreft van een onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap.

Het zou gewenst zijn dat het voorrecht van boedelbeschrijving in sommige gevallen ten gevolge zou hebben, dat de erfenis omgezet werd in een afgescheiden en onafhankelijk vermogen, hetwelk een bijzondere vereffenaar gelast zou worden te vereffenen (2). Die zaak werd in een afzonderlijk ontwerp geregeld (3).

(1) Het Studiecentrum stelt voor, een *Gerechtelijke Bijlage* van het *Staatsblad* uit te geven, waarin al de bekendmakingen nopens de staat en de bekwaamheid van de personen, in ruime zin verstaan, opgenomen zouden worden: bekendmakingen in zake ontzegging, naturalisatie, huwelijkscontract, scheiding van goederen en echtscheiding; bekendmakingen in zake kennelijk onvermogen, voorrecht van boedelbeschrijving (voorontwerp n° 36), faillissement (voorontwerp n° 38), akkoord tot voorkoming van faillissement (voorontwerp n° 39), enz.

(2) FRÈRE, *De l'acceptation d'une succession sous bénéfice d'inventaire en droit belge ainsi qu'en droit comparé*, blz. 149.

(3) Zie voorontwerp n° 36.

(art. 1963*k*). Le délai d'opposition et d'appel a d'ailleurs été abrégé ici comme en matière de faillite (art. 1963*l*). Ces règles s'appliquent aux décisions résultant de la déconfiture et aux actions qui sont nées ou qui sont exercées à son occasion (Argt Cass., 6 et 20 mai 1926, *Pas.*, 1926, 1, 383).

La publicité de la déconfiture a été organisée par l'insertion au supplément judiciaire du *Moniteur* de l'extrait des jugements déclaratifs de déconfiture et des décisions désignant un séquestre-liquidateur (art. 1963*i*) (1).

A peine de mettre en péril des droits légitimes dont le respect attentif conditionne la sécurité de contrats civils usuels, on n'a pas cru que les créanciers nantis d'hypothèques (prêteurs sur garanties immobilières) ou de privilèges (bailleurs ayant pratiqué une saisie-gagerie) dussent, en cas de déconfiture, souffrir la surséance des voies d'exécution dont ils avaient pris l'initiative.

Un régime spécial devrait aussi être organisé en ce qui concerne la liquidation de la succession acceptée sous bénéfice d'inventaire.

Il serait souhaitable de donner dans certains cas au bénéfice d'inventaire l'effet de transformer l'hérédité en un patrimoine distinct et indépendant qu'un administrateur spécial serait chargé de liquider (2). Cette question a fait l'objet d'un projet distinct (3).

(1) Le Centre d'Etudes propose la création d'un *Supplément judiciaire* du *Moniteur* qui centraliserait toutes les publications concernant l'état et la capacité des personnes, au sens large de ces termes: publications en matière d'interdiction, de naturalisation, de contrat de mariage, de séparation de biens et de divorce; publications en matière de déconfiture, de bénéfice d'inventaire (avant-projet n° 36), de faillite (avant-projet n° 38), de concordat préventif à la faillite (avant-projet n° 39), etc.

(2) FRÈRE, *De l'acceptation d'une succession sous bénéfice d'inventaire en droit belge ainsi qu'en droit comparé*, p. 149.

(3) Voyez l'avant-projet n° 36.

Wetsvoorstel betreffende het kennelijk onvermogen.

ENIG ARTIKEL.

In boek III van het Burgerlijk Wetboek wordt een titel *XIbis* ingevoegd, luidende :

« Het kennelijk onvermogen.

» *Art. 1963a.* — In kennelijk onvermogen verkeert een niet-koopman, wiens goederen niet toereikend zijn ter betaling van zijn eisbare schulden.

» *Art. 1963b.* — De staat van kennelijk onvermogen wordt bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van de schuldenaar verklaard op de vervolging van elke betrokken partij.

» *Art. 1963c.* — Elk vonnis tot verklaring van de staat van kennelijk onvermogen brengt, met ingang van zijn datum, door de enkele betekening aan de kennelijk onvermogende door de betrokken partij gedaan, het verval mede van alle rechten of voordelen, op zijn betalingen of op zijn krediet gegrond, en onder meer de verder opgesomde gevolgen :

» 1° Het verval van de tijdsbepaling;

» 2° De terughouding van de verkochte zaak;

» 3° De ontbinding van het aannemingscontract;

» 4° De opzegging van de lastgeving of haar intrekking;

» 5° De ontbinding van de overeenkomst van vennootschap;

» 6° De uitoefening door de schuldeisers van de rechten van de echtgenote van de kennelijk onvermogende tot beloop van het bedrag van hun schuldverordeningen;

» 7° De vervulling van de stilzwijgende resolutie voorwaarde.

» Behalve de bij de artikelen 1963*e* en *f* voorziene maatregelen staat de verklaring van kennelijk onvermogen geen enkele wijze van executie in de weg.

» *Art. 1963d.* — Onverminderd de bij artikel 1167 van het Burgerlijk Wetboek voorziene vordering, kan de rechtbank, ten aanzoeke van elke schuldenaar, de vernietiging verklaren van al de door de schuldenaar verleden handelingen, alsook van al de uitbetalingen door hem gedaan gedurende het jaar, dat het vonnis tot verklaring van zijn staat van kennelijk onvermogen is voorafgegaan, en wel in een van de volgende gevallen :

Proposition de loi relative à la déconfiture.

ARTICLE UNIQUE.

Un titre *XIbis*, rédigé comme suit, est introduit dans le livre III du Code civil.

« De la Déconfiture.

» *Art. 1963a.* — La déconfiture est l'état d'un non-commerçant dont les biens ne suffisent pas au paiement de ses dettes exigibles.

» *Art. 1963b.* — La déconfiture est déclarée par jugement du tribunal de première instance du domicile du débiteur, sur la poursuite de toute partie intéressée.

» *Art. 1963c.* — Tout jugement déclaratif de déconfiture entraîne, à partir de sa date, par la seule notification faite au déconfit par la partie intéressée, la déchéance de tous droits ou avantages fondés sur ses paiements à faire ou sur son crédit et notamment les effets suivants :

» 1° La déchéance du terme;

» 2° La rétention de la chose vendue;

» 3° La résiliation du contrat d'entreprise;

» 4° La renonciation au mandat ou sa révocation;

» 5° La résiliation du contrat de société;

» 6° L'exercice par les créanciers des droits de l'épouse du déconfit, jusqu'à concurrence du montant de leurs créances;

» 7° L'évènement de la condition résolutoire tacite.

» Sauf les mesures prévues aux articles 1963*e* et *f*, la déclaration de la déconfiture ne mettra pas obstacle à tout mode d'exécution.

» *Art. 1963d.* — Sans préjudice à l'action prévue à l'article 1167 du Code civil, le tribunal pourra, à la demande de tout créancier, prononcer l'annulation de tous actes passés par le débiteur et de tous paiements faits par lui pendant l'année précédant le jugement déclaratif de sa déconfiture, dans l'un des cas suivants :

» 1° Wanneer het handelingen geldt tot kosteloze overdracht van roerende of onroerende eigendom;

» 2° Wanneer het handelingen, verrichtingen of overeenkomsten geldt tot ruil of ten bezwarenden titel, wanneer de waarde van hetgeen door de kennelijk onvermogene werd gegeven, aanmerkelijk de waarde overtreft van hetgeen hij in ruil heeft gekregen;

» 3° Wanneer het betalingen geldt van niet vervallen schulden of, wegens vervallen schulden, betalingen op een andere wijze gedaan dan met gereed geld;

» 4° Wanneer het waarborgen geldt op de goederen van de kennelijk onvermogene gevestigd wegens vroeger aangegane schulden;

» 5° Wanneer zij die iets van de kennelijk onvermogene hebben ontvangen of met hem een overeenkomst hebben gesloten, gehandeld hebben terwijl zij de wetenschap bezaten dat hij kennelijk onvermogen was;

» 6° Wanneer het handelingen geldt, tussen de kennelijk onvermogene en een van zijn bloed- of aanverwanten, tot en met de vierde graad, gesloten.

» *Art. 1963e.* — Indien de maatregel nodig blijkt om de vereffening van de bezittingen van de in kennelijk onvermogen verkerende schuldenaar en hun verdeling onder de schuldeisers te verzekeren, kan de rechtbank met dat doel in elke stand van de zaak een sequester-vereffenaar benoemen. Deze zal de inventaris opmaken van de goederen van de schuldenaar, de aan deze verschuldigde bedragen invorderen, de schuldvorderingen verifiëren, de meubelen en de onroerende goederen te gelde maken in de vorm van de vrijwillige openbare veilingen, om de opbrengst ervan onder de schuldeisers pondpondsgewijze te verdelen, nadat de hypotheaire en de bevoorrechte schuldvorderingen, indien er bestaan, voldaan zullen zijn geworden.

» *Art. 1963f.* — De rechter van executiën (1) is belast met het houden van toezicht op en het bevorderen van de handelingen van het kennelijk onvermogen.

» Behoudens in het bij artikel 1963g voorziene geval, waarin de homologatie van de rechtbank vereist is, doet hij uitspraak over al de betwistingen, die uit de staat van kennelijk onvermogen kunnen ontstaan.

» *Art. 1963g.* — De sequester-vereffenaar kan, mits toestemming vanwege de rechter van executiën en nadat de kennelijk onvermogene uitgenodigd werd binnen drie dagen aan deze zijn geschreven aanmerkingen te doen toekomen, een dading aangaan over al de betwistingen die de massa raken, zelfs over die welke betrekking hebben op onroerende rechtsvorderingen en rechten.

(1) Zie voorontwerp n° 25, artikel 19.

» 1° S'il s'agit d'actes translatifs de propriété mobilière ou immobilière à titre gratuit;

» 2° S'il s'agit d'actes, opérations ou contrats commutatifs ou à titre onéreux, lorsque la valeur de ce qui a été donné par le déconfit dépasse notablement celle de ce qu'il a reçu en retour;

» 3° S'il s'agit de paiements faits pour dettes non échues et pour dettes échues, de paiements faits autrement qu'en espèces;

» 4° S'il s'agit de sûretés constituées sur les biens du déconfit pour dettes antérieurement contractées;

» 5° Si, de la part de ceux qui ont reçu du déconfit ou qui ont traité avec lui, les actes ont été faits avec la connaissance de la déconfiture;

» 6° S'il s'agit d'actes conclus entre le déconfit et l'un de ses parents ou alliés, jusqu'au quatrième degré inclusivement.

» *Art. 1963e.* — Si la mesure apparaît nécessaire pour assurer la liquidation de l'avoir du débiteur en déconfiture et sa distribution aux créanciers, le tribunal pourra à tout moment nommer à cette fin un séquestre-liquidateur. Celui-ci procédera à l'inventaire des biens du débiteur ou recouvrement des sommes dues à ce dernier et à la vérification des créances; il réalisera le mobilier et les immeubles dans la forme des ventes publiques volontaires pour en être le produit distribué entre les créanciers, au marc le franc, après que les créances hypothécaires et privilégiées, s'il en existe, auront été acquittées.

» *Art. 1963f.* — Le juge des exécutions (1) est chargé de surveiller et d'accélérer les opérations de la déconfiture.

» Sauf le cas prévu à l'article 1963g, où l'homologation par le tribunal est requise, il statue sur toutes les contestations pouvant naître de la déconfiture.

» *Art. 1963g.* — Le séquestre-liquidateur pourra, avec l'autorisation du juge des exécutions et le failli invité à faire parvenir ses observations écrites à ceux-ci dans les trois jours, transiger sur toutes les contestations qui intéressent la masse, même sur celles qui sont relatives à des actions et droits immobiliers.

(1) Voyez l'avant-projet n° 25, article 19.

» Wanneer de dading onroerende rechten betreft of wanneer haar object een onbepaalde waarde vertegenwoordigt of een waarde boven de 10.000 fr., is de dading eerst verplichtend nadat zij bovendien door de rechtbank gehomologeerd is geworden.

» De verkoop van de onroerende goederen en van de roerende goederen buiten de bij artikel 1963*z* voorziene vormen, kan evenzo plaats hebben overeenkomstig de voor de dadingen bepaalde regelen.

» *Art. 1963*h*.* — 1. De sequester-vereffenaar maakt een ontwerp op van verdeling onder de beslagleggende, de in verzet gekomen schuldeisers, en, in mogelijk geval, onder die wier bestaan hem ter kennis werd gebracht.

» Op die staat vermeldt hij de verschillende schuldeisers, het bedrag der schuldvorderingen die zij verklaren in hun bezit te hebben, de titels die zij inroepen en of zij op een voorrecht aanspraak maken. Bovendien vermeldt hij zijn summier met redenen omklede conclusiën alsook het dividend dat, op de grondslag van deze, aan elk schuldeiser uitgekeerd zou worden.

» 2. De sequester-vereffenaar zendt, bij aangezekende brief, een afschrift van het ontwerp van verdeling aan elk schuldeiser en aan de kennelijk onvermogen. Hij vermeldt de onder § 3 van dit artikel voorziene termijnen. Een afschrift van het door de sequester-vereffenaar overgelegde ontwerp kan gevoegd worden bij het dossier bij artikel 1963*i* bedoeld.

» 3. Elk schuldeiser of de kennelijk onvermogen kan, binnen de termijn van twintig dagen na de neerlegging van het ontwerp, er de wijziging van aanvragen bij aan de sequester-vereffenaar gericht aangetekend schrijven, waarin zijn tegenwerpingen zijn opgenomen.

» 4. Indien geen betwisting is gerezen binnen de hierboven voorziene termijnen, verdeelt de sequester-vereffenaar de fondsen overeenkomstig zijn ontwerp.

» Zijn integendeel tegenwerpingen regelmatig ingediend geworden binnen de bepaalde termijn, dan deelt de griffier het bij artikel 1963*i* bedoelde dossier aan de rechter van executiën mede.

» De rechter van executiën bepaalt van ambtswege, met het oog op de behandeling der moeilijkheden, een terechtzitting op de meest nabije dag, derwijze dat aan al de belanghebbenden de mogelijkheid is verschaft hun rechten en middelen te doen gelden.

» 5. De griffier brengt onmiddellijk al de belanghebbenden hiervan op de hoogte bij aangetekende brief.

» Een termijn van ten minste vijftien dagen zal zijn voorzien tussen het zenden van de brief en de dag van de terechtzitting.

» 6. De belanghebbenden hebben het recht in de tijd tussen de dag der oproeping en die van de

» Lorsque la transaction portera sur des droits immobiliers ou quand son objet sera d'une valeur indéterminée ou qui excédera 10.000 francs, la transaction ne sera obligatoire qu'après avoir été en outre homologuée par le tribunal.

» La vente des immeubles et des meubles en dehors des formes prévues à l'article 1963*e*, pourra pareillement avoir lieu conformément aux règles fixées pour les transactions.

» *Art. 1963*h*.* — 1. Le séquestre-liquidateur dressera un projet de répartition entre les créanciers saisissants, opposants et, le cas échéant, ceux dont l'existence lui aura été signalée.

» Il mentionnera dans cet état les divers créanciers, le montant des créances dont ils se déclarent nantis, les titres qu'ils invoquent et s'ils prétendent à un privilège. Il indiquera en outre, ses conclusions sommairement motivées ainsi que le dividende qui, sur la base de celles-ci, serait réparti à chaque créancier.

» 2. Le séquestre-liquidateur enverra à chacun des créanciers et au déconfit, par lettre recommandée, une copie du projet de répartition. Il mentionnera les délais prévus sous le numéro 3 du présent article. Une copie du projet déposé par le séquestre-liquidateur pourra être jointe au dossier visé à l'article 1963*i*.

» 3. Tout créancier ou le déconfit pourra, dans le délai de vingt jours après le dépôt du projet, en demander la modification par simple lettre recommandée adressée au séquestre-liquidateur et contenant ses contredits.

» 4. Si aucune contestation n'a été formulée dans les termes et le délai prévus ci-dessus, le séquestre-liquidateur répartira les fonds conformément à son projet.

» Si au contraire des contredits sont régulièrement formés dans le délai utile, le greffier communiquera au juge des exécutions le dossier visé à l'article 1963*i*.

» Le juge des exécutions fixera d'office, pour l'examen des difficultés, une audience à la date la plus prochaine permettant à tous les intéressés de faire valoir leurs droits et moyens.

» 5. Le greffier en avisera aussitôt tous les intéressés par lettre recommandée.

» Il y aura un délai de quinze jours au moins entre l'envoi de la lettre et la date de l'audience.

» 6. Les intéressés auront, entre la date de la convocation et celle fixée pour l'audience, le droit

terechtzinging kennis te nemen van al de stukken uit het dossier, op de griffie en zonder verplaatsing.

» 7. Op de voor de terechtzinging bepaalde dag verschijnen de belanghebbenden in persoon of vertegenwoordigd door een pleitbezorger of een advocaat, houder van de stukken. De kosten van de tussenkomst van de pleitbezorgers worden niet begroot.

» De debatten geschieden mondeling.

» Partijen mogen nochtans schriftelijke conclusiën indienen.

» 8. De overeenkomstig n^r 2 gewaarschuwde schuldeisers, die de bij n^r 3 bepaalde termijn hebben laten verlopen zonder tegenwerpingen in te dienen, worden geacht vrede te hebben met het ontwerp van de sequester-vereffenaar.

» De bij n^r 3 voorziene termijn van 20 dagen kan nochtans bij, op verzoek door de rechter van executiën gewezen bevel worden verlengd, indien een van belanghebbenden het bewijs inlevert dat die termijn niet volstaat ter waarborging van zijn rechten. Deze verlenging van termijn komt desgevallend al de belanghebbenden ten goede.

» Een afschrift van de beschikking van de rechter wordt kosteloos door de griffier vervaardigd en door hem aan het dossier toegevoegd, waar belanghebbenden er kennis kunnen van nemen.

» 9. De schuldeisers, die de bij n^r 2 voorziene betekening niet hebben gekregen, kunnen slechts aanspraak maken op een aandeel in de verdeling, indien zij op de griffie een bezwaarschrift indienen waarin keuze van woonplaats wordt gedaan en hun aanspraken worden uiteengezet. Indien hun tussenkomst ten minste acht dagen vóór de voor de debatten bepaalde dag geschiedt, wordt een afschrift van hun bezwaarschrift door de griffier bij aangetekend schrijven aan al de belanghebbenden toegezonden.

» Indien hun tussenkomst geschiedt gedurende de bij de vorige alinea voorziene termijn, kunnen zij bij de rechter van executiën een verdaging van de zaak aanvragen, met last op hun kosten al de belanghebbenden op de hoogte te brengen van de nieuwe dagbepaling en van hun aanspraken. Deze kennisgeving zal door de griffier worden gedaan. Verdaging zal alleen door de rechter van executiën worden toegestaan op vertoon van een getuigschrift, door de griffier getekend, en waaruit blijkt dat in dezes handen een bedrag is in bewaring gegeven dat volstaat ter bestrijding van de kosten der bekendmakingen, bij de vorige alinea voorzien.

» 10. De rechter van executiën maakt, in het beschikkend gedeelte van het vonnis, een tabel op voor de verdeling van de fondsen en doet uitspraak zowel over de door de verschillende vorderaars voorgeschoten kosten als over die welke aan de verdelingsprocedure verbonden zijn.

» 11. Een, door de griffier gewaarmerkt, eensluidend afschrift van het beschikkend gedeelte van

de prendre au greffe et sans déplacement, connaissance des pièces composant le dossier.

» 7. Au jour fixé pour l'audience, les intéressés se présenteront en personne ou par l'intermédiaire d'un avoué ou d'un avocat, porteur des pièces. Les frais de l'intervention des avoués n'entreront pas en taxe.

» Les débats sont oraux.

» Les parties pourront cependant prendre des conclusions écrites.

» 8. Les créanciers avisés, conformément au numéro 2, qui auront laissé s'écouler le délai de vingt jours prévu au numéro 3 sans formuler de contredits, seront censés acquiescer au projet du séquestre-liquidateur.

» Le délai de vingt jours prévu au numéro 3 pourra néanmoins être prolongé par ordonnance rendue sur requête par le juge des exécutions au cas où l'un des intéressés établirait que le dit délai est insuffisant pour garantir ses droits. Cette prolongation de délai profitera le cas échéant à tous les intéressés.

» Une copie de la décision du juge sera établie sans frais par le greffier et déposée par lui au dossier où les intéressés pourront en prendre connaissance.

» 9. Les créanciers qui n'auront pas reçu la notification prévue au numéro 2 ne pourront prétendre avoir droit dans la répartition que moyennant dépôt au greffe d'une opposition contenant élection de domicile et énonçant leurs prétentions. Si leur intervention se produit huit jours au moins avant la date fixée pour les débats, une copie de leur opposition sera adressée par le greffier à tous les intéressés sous pli recommandé.

» Si leur intervention se produit pendant le délai visé à l'alinéa précédent, ils pourront demander au juge des exécutions une remise de la cause, à charge de faire aviser à leurs frais tous les intéressés de la nouvelle fixation et de leurs prétentions. Cet avertissement sera adressé par le greffier. La remise ne sera accordée par le juge des exécutions que sur la production d'un certificat signé par le greffier et établissant la consignation entre les mains de ce dernier d'une somme suffisante pour couvrir les frais des avertissements prévus à l'alinéa précédent.

» 10. Le juge des exécutions établira, dans le dispositif du jugement, un tableau de la répartition des deniers et statuera tant sur les frais exposés par les divers poursuivants que sur ceux afférents à la procédure de distribution.

» 11. Une copie, certifiée conforme par le greffier, du dispositif du jugement sera envoyée sous pli

het vonnis wordt, bij aangetekend brief, aan al de belanghebbenden medegedeeld binnen veertien dagen na de uitspraak.

» Wort binnen veertien dagen na deze mededeling geen hoger beroep ingesteld, dan wordt het vonnis onherroepelijk. Er kan geen verzet tegen gedaan worden.

» 12. Wanneer het vonnis onherroepelijk is geworden, zendt de griffier aan de agent van de Deposito- en Consignatiekas een door hem gewaarmerkt eensluidend afschrift van het beschikkend gedeelte van het vonnis. Hij vermeldt op dat afschrift dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

» De agent van de Deposito- en Consignatiekas betaalt aan elk belanghebbende het bedrag dat hem toekomt op overlegging door hem van het bij n° 11 voorziene afschrift.

» 13. In hoger beroep kan worden gekomen door elk belanghebbende, binnen veertien dagen na de toezending van het beschikkend gedeelte van het vonnis. Het wordt ingesteld op een eenvoudige verklaring, vrij van zegel- en registratierecht, zonder formaliteiten door de griffier aanvaard.

» De zaak wordt voor het hof vervolgd zoals wordt bepaald bij de artikelen 670 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (1).

» *Art. 1963i.* — Het vonnis, waarbij de staat van kennelijk onvermogen wordt verklaard, wordt door bemoeiing van de griffier, bij afschrift toegevoegd aan het dossier der inbeslagleggingen (2), tegen de schuldenaar uitgevoerd; is geen beslag gelegd, dan legt de griffier op dat ogenblik een dossier aan op naam van de kennelijk onvermogene, overeenkomstig artikel 603*bis* van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, en hij legt er het afschrift in van het vonnis. Bovendien wordt dat vonnis, binnen drie dagen na zijn uitspraak, bij uittreksel aan het *Staatsblad* toegezonden om in het eerstvolgende nummer van zijn gerechtelijke bijlage te worden opgenomen.

» De griffier die zou verzuimen de bij de vorige alinea voorziene voorschriften na te komen, kan door de rechtbank van eerste aanleg veroordeeld worden tot een geldboete van vijf en twintig frank per gebleken verzuim.

» In de eerste maand van elk jaar kondigt de gerechtelijke bijlage van het *Staatsblad* een tabel af van al de in de loop van het vorige jaar voorgekomen verklaringen van de staat van kennelijk onvermogen.

» *Art. 1963j.* — In het bij artikel 1963*e* voorziene geval en met ingang van de dag waarop de sequestervereffenaar aangeduid is geworden, is de schulde-

recommandé à tous les intéressés dans la quinzaine du prononcé.

» Faute d'appel dans la quinzaine de cet envoi, le jugement deviendra définitif. Il n'est pas susceptible d'opposition.

» 12. Lorsque le jugement sera définitif, le greffier adressera à l'agent de la Caisse des dépôts et consignations, une copie par lui certifiée conforme du dispositif du jugement. Il mentionnera sur cette copie que le jugement est définitif.

» L'agent de la Caisse des dépôts et consignations payera à chaque intéressé, sur la production par lui de la copie prévue au numéro 11, le montant qui lui revient.

» 13. L'appel pourra être interjeté par tout intéressé dans le délai de quinzaine de l'envoi du dispositif du jugement. Il sera formé par une simple déclaration exempte du timbre et d'enregistrement et reçue par le greffier sans formalités.

» Il est procédé devant la Cour, ainsi qu'il est dit aux articles 670 et suivants du Code de procédure civile (1).

» *Art. 1963i.* — Le jugement déclarant la déconfiture sera, à la diligence du greffier, annexé en copie au dossier des saisies (2) pratiquées à charge du débiteur; s'il n'existe pas de saisies, le greffier ouvrira à ce moment un dossier au nom du déconfit, conformément à l'article 603*bis* du Code de procédure civile, et il y déposera la copie dudit jugement. Celui-ci sera, en outre, dans les trois jours de sa date, adressé par extrait au *Moniteur* pour être inséré dans son plus prochain supplément judiciaire.

» Le greffier qui omettrait de se conformer aux prescriptions de l'alinéa qui précède pourra être condamné par le tribunal de première instance, à une amende de vingt-cinq francs pour chaque omission constatée.

» Dans le premier mois de chaque année, le supplément judiciaire du *Moniteur* publiera un tableau de toutes les déconfitures déclarées au cours de l'année précédente.

» *Art. 1963j.* — Dans le cas prévu à l'article 1963*e* et à compter du jour où le séquestre-liquidateur a été désigné, le débiteur est dessaisi de plein droit

(1) Zie voorontwerp n° 25, artikel 656 v.v. waarvan dit artikel is uitgegaan.

(2) Zie voorontwerp n° 25, artikelen 603*bis* v.v.

(1) Voyez l'avant-projet n° 25, art. 656 et suiv., dont le présent article s'est inspiré.

(2) Voyez l'avant-projet n° 25, art. 603*bis* et suiv.

naar van rechtswege uit het beheer van al zijn goederen gezet, zelfs van die goederen welke hem in de loop van de vereffening zouden kunnen toevallen.

» Alle betalingen, verrichtingen of handelingen sedertdien door hem gedaan en alle betalingen aan hem gedaan, zijn van rechtswege nietig.

» Elke roerende of onroerende rechtsvordering kan alleen tegen de sequester-vereffenaar worden ingesteld; elk executiemiddel wordt geschorst, indien het niet een gevolg is van een voorrecht of van een hypotheek, toebehorende aan de schuldeisers. De nalatenschappen, die de kennelijk onvermogene zouden toevallen, worden door de sequester-vereffenaar onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard. De aan de kennelijk onvermogene gerichte brieven worden aan de sequester-vereffenaar afgegeven, die ze opent; indien de onvermogene aanwezig is, woont hij hun opening bij.

» *Art. 1963k.* — Elk in zake kennelijk onvermogen gewezen vonnis is bij voorraad uitvoerbaar.

» *Art. 1963l.* — Behalve het bij n° 13 van artikel 1963h voorziene geval, bedraagt de termijn om tegen de in zake kennelijk onvermogen gewezen vonnissen in verzet te komen acht dagen en de termijn om in hoger beroep te gaan veertien dagen na de dag van de betekening.

» *Art. 1963m.* — Tegen het vonnis, waarbij de staat van kennelijk onvermogen wordt verklaard, kunnen de belanghebbenden en de kennelijk onvermogene, die er geen partij zijn geweest, in verzet komen binnen veertien dagen na de opneming van het uittreksel in de gerechtelijke bijlage van het *Staatsblad*.

» Het verzet vanwege de tot verklaring van de staat van kennelijk onvermogen gedagvaarde onvermogene die niet verschijnt, wordt bij artikel 1963l geregeld.

» *Art. 1963n.* — De staat van kennelijk onvermogen eindigt van rechtswege bij het verstrijken van het vijfde jaar na het vonnis, waarbij die staat wordt verklaard, zonder dat echter die termijn de afwikkeling van de reeds krachtens artikel 1963e begonnen vereffening in de weg kan staan.

» *Art. 1963o.* — Het tarief van het loon van de sequester-vereffenaar wordt bij koninklijk besluit vastgesteld. »

K. DE BAECK.

de l'administration de tous ses biens, même de ceux qui peuvent lui échoir en cours de liquidation.

» Tous paiements, opérations et actes faits dès lors par lui, et tous paiements à lui faits, sont nuls de plein droit.

» Toute action mobilière ou immobilière ne pourra être intentée que contre le séquestre-liquidateur; toute voie d'exécution sera suspendue si elle n'est la suite d'un privilège ou d'une hypothèque appartenant aux créanciers. Les successions qui pourront échoir au déconfit seront acceptées sous bénéfice d'inventaire par le séquestre-liquidateur. Les lettres adressées au déconfit seront remises au séquestre-liquidateur, qui les ouvrira; si le déconfit est présent, il assistera à leur ouverture.

» *Art. 1963k.* — Tout jugement rendu en matière de déconfiture est exécutoire par provision.

» *Art. 1963l.* — Sauf le cas prévu au numéro 13 de l'article 1963h, le délai pour faire opposition aux jugements rendus en matière de déconfiture est de huit jours et celui pour interjeter appel de quinze jours à compter de la signification.

» *Art. 1963m.* — Le jugement déclaratif de la déconfiture est susceptible d'opposition de la part des intéressés et du déconfit qui n'y auront pas été partie, dans la quinzaine à compter de l'insertion de l'extrait au supplément judiciaire du *Moniteur*.

» L'opposition du déconfit assigné en déclaration de déconfiture et défaillant, est réglée par l'article 1963l.

» *Art. 1963n.* — L'état de déconfiture prend fin de plein droit à l'expiration de la cinquième année suivant le jugement déclaratif, sans toutefois que ce terme puisse faire échec à l'achèvement de la liquidation déjà commencée en vertu de l'article 1963e.

» *Art. 1963o.* — Le barème des honoraires du séquestre-liquidateur est fixé par arrêté royal.